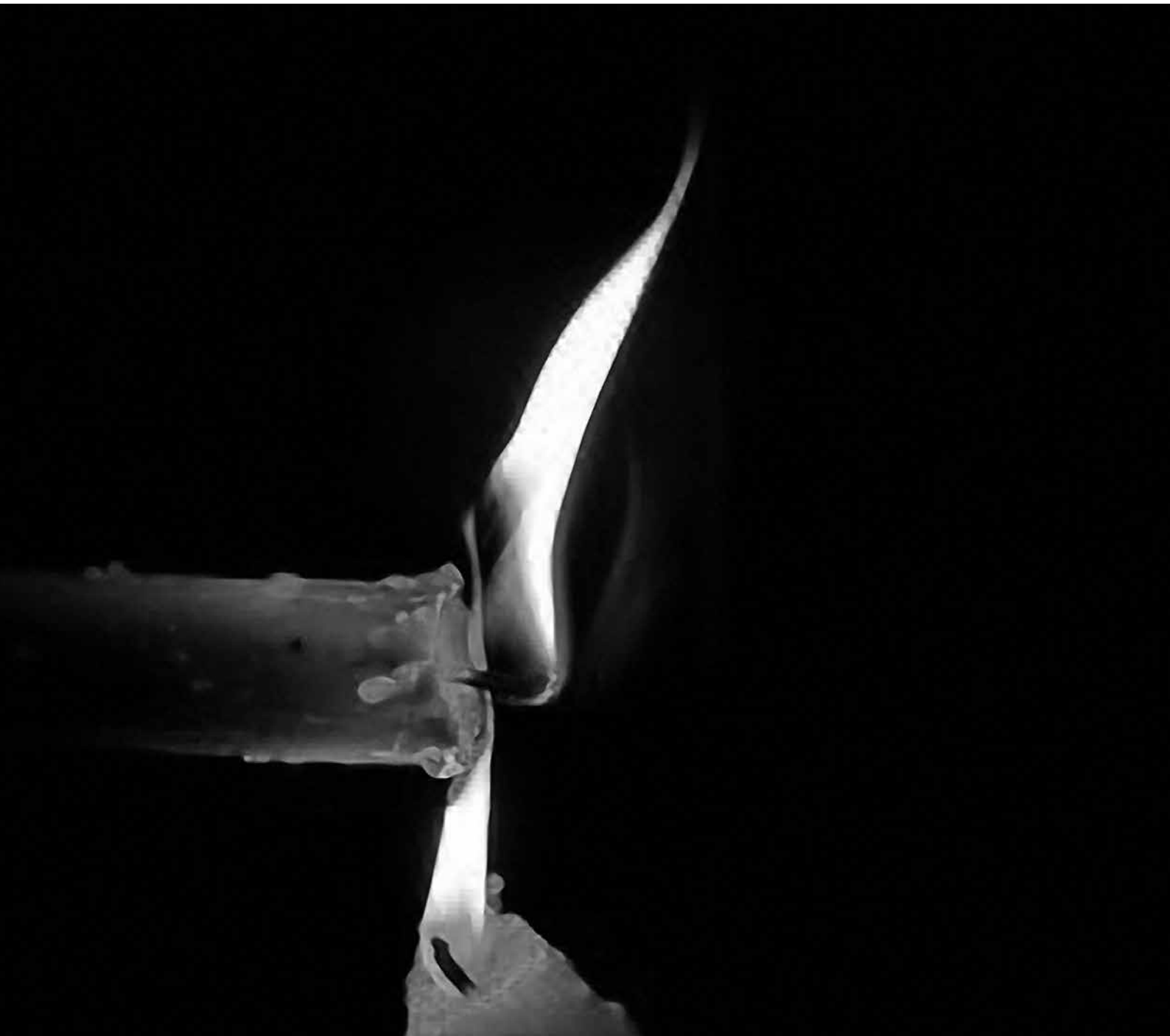

ANO XXXIII • Nº 916 - Do 2 ao 15 de febreiro de 2015

Facendo país de abaixo arriba

A foto que fala

Convención popular. Aznar reaparece, para marcarlle o camiño ao PP.

O trasno Vidas sólidas

Daniel López Muñoz

Era cousa normal naquelas xeracións que ían preparando a saída do século XX. “Coherencia”, “autenticidade”, “compromiso”, non eran só palabras, senón vectores, frechas que apuntaban, inspiraban e iluminaban.

O mesmo día que Ernesto Cardenal cumpría os noventa anos, leo a entrevista que vai neste número a don Daniel de Sobradelo e a sensación é semellante: unha solidez admirable e

desafiante ou, como se dicía daquela –outra palabra xeracional– “interpelante”.

A peripecia vital de Cardenal e o seu legado de vida interior son alimento e referencia: militancia e espiritualidade, intensa e vital mocidade, monxe trapense, poeta amoroso e místico (ula diferenza?), creador da comunidade de Solentiname, referente moral da revolución, ministro de cultura sandinista, símbolo da Igrexa de base que Wojtila aborreceu, e outra volta crítico e opositor cando a revolución foi traizoada, ...para recomenzar sempre.

A mesma pasta, materiais semellantes, foron construíndo outras vidas, máis anónimas, pero máis próximas, como a do noso entrevistado. Pedra de granito e unha fe que busca e arrisca, cerna de castiñeiro e esa esperanza contra toda desesperanza, lousa protectora e esa querenza pola xente, natural e fonda, de abaixo a arriba.

Nostalgia do futuro era o título daquela lembranza de Solentiname feita por Ernesto Cardenal anos despois. É ese mesmo sentimento de nostalgia de ter futuro o que nos inspiran estas

vidas. Xusto cando escasean os referentes, as apostas transparentes de compromiso sólido e coherente coas causas xustas, os rostros nos que se observe fondura espiritual, e autenticidade natural cando falan.

Na adversidade os espíritos collen tempero, así que, se cadra, as dificultades dunha mocidade á que se lle nega o presente, poida que fagan abrollar persoas así, de pasta sólida. E que esta “xeración perdida”, a da mocidade que ten de novo que emigrar e xa nin conta nas cifras do paro (para alegría de frívolas ministras e conselleiras do ramo), rexurda inmunizada contra o “postureo”, a manipulación, e o sacrosanto confort. Saberán de amor e loita e repetirán con Ernesto:

Eu repartín papeletas clandestinas berrando: *viva a liberdade!* en plena rúa desafiando os gardas armados.

Eu participei na revolución de abril: pero palidezco cando paso pola túa casa e unha soa ollada túa faime tremer coma un vimbio.

O pobo grego votou contra a depresión. Non xa contra a depresión económica, senón, sobre todo, contra a depresión psíquica, ese sentírense sen saída, sen remedio.

Grecia, dentro do Euro e da Unión, non é, non pode ser, un problema exclusivamente grego. No seu momento fallaron os mecanismos de supervisión e un goberno de dereitas falseou as contas públicas, todo manipulado polo banco de investimento norteamericano Goldman Sachs, que maqueou os números para que cumpriran os criterios de Maastricht. Coincide entón que estoupa a gran burbulla e pilla os gregos no peor momento: próximos á bancarrota e incapaces de devolverlles os cartos aos prestamistas, entre eles, os bancos alemáns, que prestaron como quen realiza un investimento substancial, ...e todo investimento implica asumir un risco.

Unha vez que toma o control a Alemaña de Merkel –apoiada, evidentemente, nun electorado que non mira con simpatía o dereito dos “preguiceiros” sureños a un bo vivir- ábrese o gran debate sobre que debe pesar máis: o dereito dos bancos a cobrar todo e xa ou o dereito da xente a ter unha vida minimamente digna e “europea”.

Grecia soa non pode, igual que non podía a Alemaña destruída da posguerra

Dar prioridade aos bancos implicou os rescates. E son rescates imposibles, novos préstamos que, aínda que melloren os xuros, incrementan os números vermellos do país. E fano a base de reducir os gastos, a actividade económica, as pensións, os salarios..., todo. E así realiméntase o círculo vicioso

dunha Grecia máis deprimida e máis incapaz de devolvelo todo e xa. Con ese paro e esa débeda non hai futuro. Por onde comezar?

Merkel ten que estarlle agradecida a Siriza. Porque aquela dinámica imposible hai que rompela. Porque gobernando os seus colegas conservadores gregos, obrigados polos dogmas do Bundesbank, a Unión Europea non tería coartada para cambiar o paso. Agora pode ser o momento. Hai que sentarse e renegociar, reprogramar. Prazos distintos e factibles. Diálogo. Medidas de impulso da actividade. Medidas fiscais extraordinarias que favorezan un reparto realmente proporcional das cargas. Grecia non pode ela soa, igual que non podía a Alemaña destruída da posguerra.

Agora é o momento da gran política europea, de volver gañar a lexitimidade perdida. E Merkel, máis tarde ou máis cedo, terá que explicarllo ao seu electorado.

Rumores de esperanza

Xan Guillén

Hoxe vou contar un conto. Había unha nena duns tres anos que durmía ben todas as noites. Unha noite espertou alporizada, dando uns berros arrepiantes. Seica na súa habitación había un horrible monstro. O pai e máis a nai calmárona e a nena volveu durmir. Á media hora repetiuse a escena. Pasaban os días e a situación repetíase. Cada pouco, a nena esperaba berrando e falando de horribles monstros. Probaron todo, psicólogos, agasallos, médicos... A nena non durmía e os sufridos pais tampouco, xa que o único que calmaba a pícara eran os mecos de papá e mamá. Ata que unha vella da familia lles regalou

aos pais unha fermosa caixa baleira.

Díxolles:

- Enchede a caixa de bicos. Cando os monstros cheguen á habitación da pequecha, só terá que abrir a caixa e coller uns bicos.

Os pais non creron moito na vella, pero como non tiñan nada mellor, probaron. Falaron coa súa filla e díxerolle:

- Filla, agora imos encher esta caixa de bicos nosos. Cada vez que de noite veñan os monstros, ti abres a caixa e colles todos os bicos que queiras, ata que marchen os monstros.

O resto da historia xa o sabedes. A nena durmiu, os pais tamén e os monstros de cando en vez volven, pero agora a nena sabe como combatalos. Velái o misterio da fe, non si?

1

3

2

4

A peneira

1

O 29 principia un curso de iniciación á lingua de signos en Ponteareas (crd. ponteareas@cogami.es). Por outro lado, a Universidade do Minho artellou un tradutor para a lingua de signos portuguesa e alumnos de Valencia unha aplicación que converte os signos en voz. Só o 48% dos **XORD@S** parados galegos teñen a ESO pola falla de tradutores no ensino; só hai 40 para 400 nen@s con esta carencia.

2

Eleccións en México e **COLOMBIA** no 2015, os estados máis servís aos EUA, e nos que a esquerda loita contra a pobreza. Na foto, a mesa electoral en Lugo, que só viaxa a 3 cidades do Estado, para 800 cidadáns colombian@s (en Galiza 6313). Buscan a paz tras 50 anos de guerra e 6 millóns de vítimas.

3

A Igrexa **EVANXELISTA** conta con 114 lugares de culto, as Testemuñas de Xehová (47) e 1153 alumn@s en toda Galiza. É unha confesión presente dende hai 150 anos, entre nós, debido á emigración, sobre todo en Marín, Ares... Unha das máis implantadas é a Igrexa evanxelista de Filadelfia na etnia xitana; na foto, o seu templo en Porriño.

4

O ano principia escuro coa eliminación das cotas lácteas. O Club de Xóvenes **GANDEIROS** convoca para o 31 de xaneiro o I Encontro da Mocidade Gandeira, en Lugo. En 7 anos case a metade dos actuais 65.000 van xubilarse. En 10 anos principiaron 4.400 moz@s, pero tamén se pecharon 22.000 explotacións.

5

7

6

8

Alfonso Blanco Torrado

5

O 2, "Día dos **HUMIDAI**S", remarcamos a súa importancia coma reservas de carbono, ameazadas polos eucaliptais e pasteiros artificiais. Son 1.100 na nosa paisaxe. Na foto, o zarapito real, ao que lle investigan a xenética na USC, Porto e Noruega. Incuban en marzo e pasan dous/tres anos na costa ata volveren ao berce nos humidais de Castro de Rei, onde aniñan as catro parellas da Península. Viven ata 30 anos.

6

O 6 ten lugar unha xornada contra a **ABLACIÓN** que padecen máis de 3 millóns de adolescentes ao ano en comunidades de África. Sete de cada 10 nenas sófrena en Exipto. Na foto, a educadora social Laura Vilaboy, que foi loitar contra este mal en Kenia, a través de obradoiros nos que alfabetizaba e concienciaba as mulleres contra a mutilación xenital

7

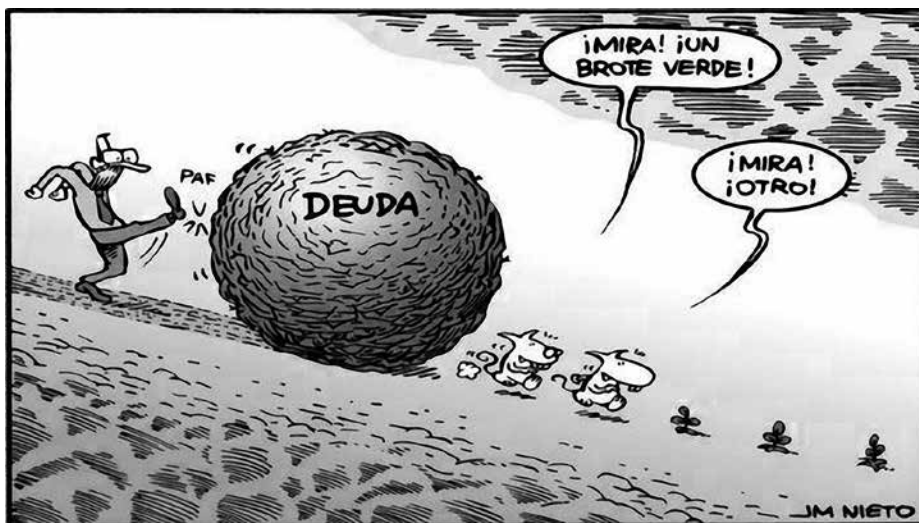
O 8, **QUEREMOS GALEGO** plataforma formada por máis de 600 colectivos, chámanos a protestar polo acoso á nosa fala en Compostela. A Xunta reduciu nun 70% as axudas á normalización lingüística. O 75% da rapazada non usa acotío o noso idioma, nun estado no que o 35% non le nada.

8

Ata o 12 o Museo María Pita da Coruña mostra a Exposición Centenario de **HILDEGART** Rodríguez (Madrid, 1914-1933). Traballou no Partido Republicano Federal, en organizacións feministas e na Liga para a Reforma Sexual. O asasinato aos 18 nas mans da nai, Aurora Rodríguez, ficou gravado no imaxinario colectivo e inspirou dúcias de obras literarias e filmes.

Economía Pagar a débeda pública

Pedro Pedrouzo Devesa

Un dos asuntos económicos máis debatidos nos últimos meses está sendo o pagamento da débeda pública: non deixou de subir en España nos últimos anos, e xa está próxima ao 100% do PIB, nivel nunca visto na nosa recente historia económica, debido a que os ingresos públicos ordinarios non financian as nosas necesidades de gasto público, malia os recortes sufridos.

Segundo os orzamentos xerais do Estado, durante 2015 España pagará 35.490 millóns de euros só polos xuros da débeda pública, case cen millóns de euros diarios. Ademais de necesitar unha reforma fiscal que aumente ingresos públicos de forma inminente, está claro que esa carga débese renegociar cos acredores.

Renegociar significa aplicar quitas ou recortes ao total da débeda e ampliar os prazos de vencemento para poder dedicar ese diñeiro a reflotar a nosa economía, que segue esmorecendo con insuficientes (e lentos) signos de recuperación. De aí que non sexa unha idea tan extravagante, senón máis ben necesaria, e avalada por numerosos economistas.

Pero con iso non rematan os problemas.

O *avarismo* público segue sendo o auténtico andazo da nosa economía, que non se pode recuperar mentres non teña os medios económicos necesarios para facelo. As economías necesitan de diñeiro, de billetes impresos, para crecer; é o que se chama a

base monetaria. A súa escaseza dificulta o comercio e polo tanto o emprego. De aí o recente compromiso do Banco Central Europeo de aumentar a base monetaria europea comprando débeda pública aos seus Estados membros por valor de 1,4 billóns de euros de aquí a setembro de 2016. Un dos efectos positivos desta medida é que evita que os estados compitan cos particulares na demanda de créditos. Cando

e sanitarios, afrontando en positivo amargas polémicas, como a do pagamento da vacina da hepatitis C. A España tocaralle no reparto un máximo de 138.000 millóns de euros.

A segunda, a escasa mutualización europea da débeda. Que significa iso? Que os créditos que piden os gobernos non están avalados ao 100% polo Banco Central Europeo. O BCE só avala o 20% e o 80% restan-

Europa debe avala os seus países se quere recuperarse

o BCE aumenta a base monetaria, introduce máis diñeiro no mercado, e faino comprando débeda pública aos gobernos dos países que a emiten, co diñeiro que recibe o goberno aumenta o gasto público, e polo tanto pasa a haber máis diñeiro para prestar, e este será máis barato.

Dúas son as tachas que se lle deben poñer a esta medida: a primeira, a súa posible insuficiencia, pois non parece esa a cifra necesaria para impulsar a economía europea e poder financiar os estados europeos máis deficitarios que, á parte de ser motores económicos dos seus respectivos países, deben asumir os seus compromisos sociais

te vaino avala cada país, tendo que ser este o que afronte o seu posible impagamento. Algo que parece normal (que cada país se responsabilice en última instancia da súa débeda), porén cobra neste momento un significado non tan positivo, debido ao papel que lle correspondería facer á Unión Europea apoiando aos países en depresión. Que Europa non avale a nova débeda dos países neste momento dificulta a saída da crise. Mentres Europa non avale esa débeda, a varios países europeos so lles quedará adiar parte da súa débeda pública se queren saír da recesión.

O peto común Andar coa xente

Manuel Regal Ledo

Cada un é como é. Eu, por afección e gusto, e por responder a demandas da xente que me coñece, dedícolle bastante tempo a ler cousas –máis ben cousas miúdas, é certo-, atender os correos, escribir, ofrecer materiais. Hai xente que me di que ben deita das cousas que escribo para soste a súa fe, e a min iso compráceme, claro, pero ao tempo non deixa de preocuparme, xa que é incomparablemente maior o tempo que paso diante dun ordenador do que estou coa xente, visitándoa, conversando con ela, coñecendo de preto a súa vida, os seus problemas, etc., e iso coido que non está ben. Fago promesas de cambio, pero sempre volvo ás mesmas.

Andando eu nestas, tiven a sorte de ler unha breve pero saborosa entrevista que na revista *Mundo Negro* lle fixeron o arcebispo de Tánxer, o franciscano Santiago Agrelo, galego, coido que ben coñecido noso. Fixádevos o que di: “Sempre fun moi ortodoxo e moi conservador –coido que aínda o son-, e iso facíame centrarme na doutrina, no pensamento... Marrocos axudoume a centrarme no home. No home como destino, principio e fin do Evanxeo.” E segue con outras cousas fermosas. Onde di “home”, hai que entender, xaora, “ser humano”, sexa home ou muller. Eu penso que nin son moi ortodoxo, nin moi conservador, polo menos tal como se entenden normalmente eses termos, e niso, logo, non me imito ao arcebispo de Tánxer. Pero estou totalmente convencido de que os debates ideolóxicos, sexa encol de doutrinas divinas ou humanas, tenden a quedar na esfera preciosista, pero estéril abondo, do pensamento, e normalmente non provocan demasiado ao cambio, á solidariedade, á implicación eclesial ou social. O contacto coa xente, si; o contacto coa xente, co pobo máis frouxo e derreado, máis aínda.

Moito me gustou ver que Santiago Agrelo o estaba experimentando. Xa o experimentara tamén aqueloutro arcebispo Óscar Romero, a quen os pobres o fixeron mártir do evanxeo; sendo abondo conservador, disque, a xente pobre abriuno á humilde audacia do Evanxeo. Andamos en tempos rexos. Dísenos que hai que volver ao Evanxeo, a Xesús. E Xesús non para de nos dicir que na xente máis ferida pola vida é onde mellor o podemos atopar. Así que, se algunha vez deixades de ver as miñas andrómenas por aquí ou por alí, poida que morrese, pero poda tamén que me decidise, por fin, a facerlle caso a Santiago Agrelo, a Óscar Romero, a Xesús de Nazaré. Non vos asustedes.

(Poderíase ilustrar con fotos dos rostros de Santiago Agrelo e de Óscar Romero)

O CARRABOXO por ROBE LOIS

Cantos anos leva de párroco en Sobradelo?

Ceguei a Vilagarcía no 63, enfermei e volví en xuño do 64 collendo Trabanca e A Laxe. Encomendáronme os barrios e a xuventude. De Sobradelo ocupárame en outubro do 83. Aceptei ir sobre todo pola miña nai que era unha muller máis de aldea.

Como foron os inicios en Sobradelo?

Nunca tivera a responsabilidade de ser párroco. Leveino regular pola burocracia. Viña con medo porque era unha parroquia importante. Non tiña catequistas e pedín colaboración aos pais. Resultou ben. Preocupei polo tema dos cantos na liturxia. Faláronme de Xesús Portas que vivía en Vilagarcía e falei con el. Oíra que a xente cantaba moi ben e animámoslos. Fixemos unha coral que ao principio era só de mulleres, despois ofrecéronse homes. Esas cousas fixéronme perder o medo e sentirme ben alí. Anos despois Portas incidiu na necesidade de facer unha coral infantil para ter unha base. Esta coral infantil acadaría o segundo premio nunha edición

Non sei se algún día a Igrexa, e incluso os fieis, seremos capaces de recoñecer a vida de entrega aos demais que levaron cegos como don Daniel Espiño. Despois de moito tempo e insistencia, aceptou contestar unha entrevista para Irimia, aínda que el sempre di que non ten nada especial que contar. A casualidade quixo, ademais, que a entrevista se publique nun momento no que o seu nome saltou á prensa por terse solidarizado desde a folla parroquial cos traballadores de Lantero no seu conflito coa empresa.

de Cantareliña e gravou para Preescolar na Casa.

Vostede impulsou un grupo de mozos que tivo unha relevancia importante

No 64 na Laxe atopei un barrio marxinal sen servizos sociais e con problemas de alcoholismo. Xunto cun grupo de pais propuxemos facer un local para entreter a xente e quitala das tabernas, que era a única diversión. Fixemos un local no lugar das cantadeiras -non sen problemas. No Concello, como era monte comunal, non nos podían dar permiso. Levantamos o local sen permiso, sen pedir axuda á Igrexa nin a institucións oficiais. Os cartos quitámoslos dun concerto

baixo. Ao pouco viñeron as monxas (entre elas a Madre Guada) e compraron unha casa en ruínas onde se traballou cos mozos. As monxas axudaron moito a todo.

Como foron os inicios pastorais nas parroquias?

Comezamos cun método de avanzada. Había uns materiais didácticos de Xosé Antón Iglesias e un tal Andión. Era aquilo de ver, xulgar e actuar; partindo da vida, iluminándoa co Evanxeo e desembocando na parte vivencial e participativa. Despois, coas monxas elaboramos materiais propios adaptándoos aos barrios. Utilizabamos contos e parábolas cos

Precisamos saír máis ás periferias

de Fuxan os Ventos “Galicia canta ao neno.” Puxérame en contacto con Xesús Mato, fundador de Fuxan. Un éxito tremendo. Acadáronse 50.000 pesetas e fixemos o local. A man de obra foi dos veciños e cos cartos pagáronse algúns materiais; outros déronnoslos empresas. Fixéronse moitas actuacións, teatros, bailes de fin de ano, películas, charlas sobre alcoholismo, catequese e misa. Era a casa de todo para todos. Despois creamos a Asociación Cultural “Contra vento e marea” xa que foi feita así. En Trabanca pola contra, deixáronnos un

nenos. Fixemos catequese de adultos durante anos. Unha catequese na que os pais foran promotores da fe permitía chegar aos nenos. Foi unha das actividades máis gratificantes da pastoral.

Sobradelo e Trabanca son dos primeiros grupos que participaron na Romaxe e hoxe en día seguen sendo dos máis numerosos.

Participamos nas Romaxes dende o inicio. Á primeira fomos nun microbús cun grupo de mozos. No das Romaxes teñen moito que ver as

monxas. A min tamén me gustaba a idea: vivir a fe dende ese sentimento galego. Resultaba outro tipo de celebracións ás que nos sentimos moi ligados. Participamos en actividades de *Irimia* e *Encrucillada*. Recordo que Andrés Torres Queiruga viñera falarnos de teoloxía cando nacía *Encrucillada*. Participamos en coloquios e xuntanzas coma os Cruceiros. Supoñían unha vangarda na que te identificabas. Cos anos aumentamos a participación nas Romaxes. Hoxe xa é máis difícil enrolar a xuventude para ir, pero é certo que cando comezamos a xente ía porque lle gustaba e os que foron animaron a outros. Ás Virtudes levamos dous autobuses.

Pasaron os anos e a pastoral mudou nas parroquias.

As cousas non poden seguir como están. Afortunadamente, vexo que xa van xurdindo ventos novos con este Papa; tamén na sociedade. Estamos nun momento de revisar e algunha xente dáse conta de que hai que cambiar. Na pastoral hai que volver ao esencial, ao Evanxeo, e deixar tantas normas e detalles. Recordo aquilo que dicía Xesús: ás veces coamos o mosquito e tragamos o camelo. Pero é difícil, como di o refrán, cada labrego sabe onde garda os bois, e hai mentalidades de todas as cores incluso dentro dunha mesma zona. Digo tamén entre os párrocos, porque xorden moitos problemas por se nunha parroquia se fan as cousas dunha maneira e noutra doutra. Unha pastoral conxunta non é doada.

Iso é complicado...

Os cregos, ante todo, temos que ser humanos. E vexo que o crego ao presentar o Evanxeo ten que presentar o núcleo máis importante que é a bondade e a comprensión, acoller a todos pensen como pensen, non ser dogmáticos e ir ao Evanxeo. Xesús acollía a todos e así ten que ser. Unha das cousas que me remove máis a conciencia

Don Daniel nos primeiros anos de sacerdocio

Na pastoral hai que volver ao esencial, ao Evanxeo

é o non poder estar máis en contacto coa xente, coa que sofre, que está enferma, que vive soa. Precisamos saír máis ás periferias como di o Papa Francisco, pero ás veces as periferias tamén están dentro das cidades.

Como mantén os folgos despois de tantos anos?

Non teño tantos. Cando non tiña a parte burocrática podía estar máis coa xente, visitar enfermos e facer de asistente social, que daquela non había. Había un problema e ía o cura. Pero non tiña preocupacións de papeis. Estamos moi metidos no despacho e grazas a Deus teño segres que me axudan. Eu xa non son moi de despacho. Os sacerdotes temos que ir deixando o que os segres poden facer sen problema. Porque, ademais, son Igrexa e van tomando conciencia de que sen eles hai que pechar o furancho.

Ou sexa, ve os segres levando as responsabilidades que fan os sacerdotes.

Si. O que pasa é que coas novas xeracións é complicado. Ou non sabemos implicalos ou xa non hai folgos. A min

con 77 anos xa me custa facer e hai que coidarse cando un vive só. Agora teño a tentación de ir contentándome con soste o que hai, sen facer grandes cousas. Traballar cos mozos xa non é doado. Faise o que se pode na confirmación e algún vai quedando de catequista, rara vez. Entusiasmar antes era máis doado. Agora está de moda non considerarse de Igrexa nin crente. Seino polos de confirmación, que lles dá vergoña dicir que van a clase de relixión. A fama xa está tocada e non soubemos facer nada.

Non ten a impresión de que hai unha “desimplicación” de todo en xeral?

Iso é sobre todo o que noto. Antes entusiasmaba facer un grupo para facer algo, o que fose. Hoxe é moi difícil. Falo coas asociacións que existen e tamén se están queixando. Pero mira, na vida todo ten o seu ciclo e haberá que facer cousas novas. Politicamente incluso os partidos tradicionais, ben certo que deron motivos, están sendo superados por outros movementos. A xente non está de acordo co que se está a facer; agora aparecen movementos como Podemos que non

A pregunta

Josecho de la Torre

Conversa con don Daniel Espiño, párroco de Sobradelo

Don Daniel levando a pancarta da Romaxe de Vilagarcía, na oración da tarde que se fixo na igrexa de Sobradelo

sabemos en que van desembocar. O certo é que está habendo unha sacudida. Na Igrexa tamén; venme agora á cabeza o discurso do Papa á Curia -que en teoría ía ser un discurso protocolario- pero falou das quince enfermidades da Curia. Están habendo cambios en moitos eidos.

Movements xuvenís que no seu día tiveron acollida nos mozos sofren estes cambios

Estamos nun momento moi individualista. Ofrecenche moita diversión pero a xente está desencantada con

Alguns non se amosan moi conformes con el pero é un revulsivo.

Necesario?

Home, si. Bieito XVI era consciente da situación, pero el xa non podía cos problemas. Xa non tiña forzas. Nun libro de Juan Rubio fálase de que un dos promotores reais do Papa novo foi o cardeal Martini, xesuíta que creu que Bergoglio era o único que podía poñer a andar isto. Está por ver. Hai que ter confianza. E como di Díez-Alegría: hai que rirse un pouco máis de nós mesmos. Si, hai que ir un pouco

que é aí onde te das conta que podes atopar forza e falar con convicción do que vives e sentes. Facer cousas está ben, pero se non hai unha motivación e un porqué, ao mellor queda en nada. Pero ben, todo o pouco ben que fixen tampouco é tanto, porque era o que tiña que facer e seguro que quedei curto -e outros axudáronme. Niso, mirando para atrás tiven moita sorte. Cousas que parecían imposibles saíron. Agora temos menos forzas e non as facemos. Temos que ir ao esencial: volver a Xesús de Nazaré, ás súas actitudes e aos seus comportamentos ante a xente.

Perdemos un pouco de humanidade?

Creo que si. Si. Puxemos os dogmas por riba das persoas e ante todo deben estar as persoas. E cada persoa na súa circunstancia debe poñerse no lugar do outro... Eu creo que Xesús non veu a implantar ningunha relixión, veu a humanizar. A humanizar e a dicirnos que hai alguén que nos quere, que somos fillos del e que somos queridos. Iso axúdache a humanizar e a atoparlle sentido á vida. A fin de contas é o que queda, non? De ti queda o amor que puxeche nas cousas e nas persoas. Vai ser o que te salve. Foi ao meu entender o que fixo Xesús. Son cousiñas.

Xesús non veu a implantar ningunha relixión, veu a humanizar

todo. Hai moito paro e os mozos non ven futuro; non están motivados. Recordo aqueles rapaces cando foi da transición e do inicio da democracia, estaban cheos de ilusión por vivir en democracia e revivir cousas como o galego e as cousas de Galicia. Agora é distinto.

Como ve o papel do Papa Francisco?

Penso que o Papa non vai converter á Igrexa pero é un aliciente que nos fai espertar un pouco a todos; sobre todo a unha parte importante da Igrexa.

máis ao Evanxeo. Necesitamos unha conversión comezando polos eclesiásticos. Niso insiste o Papa que fai fincapé na mundanidade dos eclesiásticos.

Volvendo a vostede, que é o máis significativo que leva destes anos?

Cousas que non me pesan e outras que non volvería a facer. Por exemplo, a Igrexa nova de Trabanca. Son desas cousas que un non entende e resultou moi grande. Hai outras cousas que tería que revisar máis a fondo na vida espiritual, na vida íntima co Señor, xa

As furtadelas

España, un dos países máis desiguais no mundo desenvolvido

Por Vicenç Navarro

España é un dos países con maiores desigualdades de renda e de riqueza no mundo capitalista desenvolvido. E diso raramente se fala.

Un xeito de medir estas desigualdades é ver a distancia entre o nivel de renda medio da xente máis rica (o 10% da poboación cunha renda máis elevada) e a xente máis pobre (o 10% da poboación cunha renda máis baixa). Pois ben, vemos que na maioría de países máis ricos da Unión Europea, así como en EEUU e Canadá, as desigualdades creceron dun xeito moi notable durante os últimos vinte anos, sendo España o país que, ademais de ser o máis desigual, experimentou un crecemento máis agudo das desigualdades. Só EEUU é máis desigual que España, onde os máis ricos pasaron de ter 10 veces máis ingresos que os máis pobres, a ter 14 veces máis (en EEUU pasaron de 12 a 16 veces). En Noruega pasaron de 4,5 a 6,2 veces e en Suecia de 4 a 6 veces.

Por que este crecemento das desigualdades?

Unha das causas destas enormes desigualdades é que en EEUU e en España a elite financeira ten un enorme poder e influencia sobre as institucións. E que as desigualdades sexan mesmo maiores en España ca en EEUU (cando se analizan os súper ricos versus os demais) débese ao esaxerado tamaño do sector financeiro na economía española (tres veces máis ca en EEUU), sendo este sector onde se dá con especial intensidade unha concentración das rendas. Os banqueiros en España están entre os mellor pagos en Europa.

Os ricos dos países pobres teñen uns niveis de renda mesmo superiores aos dos seus homólogos nos países capitalistas desenvolvidos. Os súper ricos do Brasil son tan ricos como os súper ricos de Francia. En realidade, algunhas das persoas máis ricas do mundo viven en países chamados pobres.

É posible reducir as desigualdades a través de políticas públicas redistributivas

A maioría de países de América Latina, que alcanzaron o máximo das súas desigualdades a finais do século XX (co apoxeo das políticas neoliberais) víronas descender, nalgúns casos notablemente, a principios deste século, o século XXI, como consecuencia do cambio de signo político dos gobernos, a maioría en mans de partidos de esquerda e/ou centreesquerda. Brasil é un exemplo, baixando de 80 a 52 veces (desde 1995 a 2010) a diferenza entre a renda do 10% máis rico e a do 10% máis pobre. Este descenso das desigualdades acompañouse dun forte

crecemento económico, maior que o que tiveron os países capitalistas desenvolvidos, co cal as diferenzas de desenvolvemento económico vanse recortando. O PIB per cápita do Brasil pasou de ser o 26% do PIB per cápita de EEUU (no ano 1994) ao 28% (en 2013). Brasil mostrou que poden reducirse as desigualdades e á vez crecer máis ca nas épocas neoliberais, e iso debido, en parte, a que o motor da súa economía baseouse no crecemento da demanda doméstica, conseguido como resultado de políticas redistributivas, en lugar de políticas para favorecer as exportacións, o estímulo preferido dos neolibe-

O descenso das desigualdades acompañouse dun forte crecemento económico

rais. En realidade, as medidas redistributivas foron unha condición para o despegue económico deses países. En España, pola contra, estiveronse seguindo políticas de austeridade e de presionar (mediante reformas laborais) para a baixada de salarios. E así nos vai. É o austericidio.

Tomado de: http://blogs.publico.es/dominiopublico/12045/espana-uno-de-los-paises-mas-desiguales-en-el-mundo-desarrollado/#disqus_thread

Lembranza de orballos Rebelde con causa

Baldomero Iglesias Dobarrío (Mero)

Enriqueta Otero, neves brancas cubertas por un pucho multicolor, rompedor cos grises no tempo da miña mocidade. Vestía raro e orixinal, sorprendía en pigmentos e moldes do común, por aqueles anos escuros dos setenta. Pequena e miúda, como unha flor naquela sombra. Rebuldeira e decidida aparece coma un susto en Lugo e, claro, os comentarios da xente non se fan esperar. Comunista, feminista, muller das de armas tomar e secretaria de Dolores Ibarruri, a Pasionaria. Era a activista cultural necesaria, das que non había, muller de ideas claras, chantada diante das malformacións dunha sociedade cruel, pechada, que só miraba no embigo do macho ibérico. Viña cargada

de iniciativas e de presumibles conquistas, unha delas a de saír daquela estupidez da posguerra, da miseria intelectual capitaneada pola burguesía explotadora e decadente.

Chamábanlle María das Dores ou a Pasionaria de Lugo. Era de Miranda, en Castroverde (1910-1989). Un tío ensinoulle as primeiras letras, fixo logo bacharelato e maxisterio. Traballa de mestra “na escola de nenas” de San Cosme de Barreiros. Cinco pesetas ao mes, oitenta nenas na aula e tres irmáns ao seu coidado, pois a nai xa lles morrera! Oposicións en Madrid e faise tamén enfermeira. Na Guerra axuda como tal en varios hospitais. Así entra en contacto co marxismo

e co Partido Comunista (por certo, partido que merece unha homenaxe nos seus activos militantes, anónimos heroes, a quen debemos o tecido sindical e social diverso no que tantos, hoxe, habitamos aínda na dispersión ideolóxica). Combate como miliciana na fronte de Madrid, pero o golpe de Casado tráelle o primeiro revés e vai ao cárcere das Ventas. Intervén nun motín con outras prisioneiras que conclúe coa saída das detidas, entre as que se atopaba ela. Acada o grao de comandante. Volve a Lugo para desprazarse a Castroverde e unirse aos

Esixía un discurso claro, de loita, de democracia real

grupos de maquis que se organizan apoiados polos veciños. Participa na activa resistencia galega contra Franco e foi unha das poucas mulleres guerrilleiras que se viron obrigadas a resistir no monte. Ela fíxoo durante sete anos. Cando a pillan, férena grave e, aínda convalecente, tortúrana e fana cantar. Deteñen a máis de corenta persoas entre fuxidos e enlaces, a ela aplícanlle a pena de morte, conmutada –logo- por trinta anos de prisión. Sae en liberdade no 1965, que é cando empeza a deixarse ver, e incorpórase ao activismo na cidade. Fala coa xente nova e conta cousas desde aquela súa voz serea pero aguzada, fachendosa do seu pasado, sempre firme e irónica, arrogante; corazón de ouro, indefenso e falto de cariño, de mornura. Tomaba os viños e tiña un faladoiro nun bar da Rúa Nova con certos camaradas. En 1974 déixana exercer novamente de mestra, revolucionaria volve chea da experiencia das escolas libres de ensinanza. Dinamiza proxectos de rehabilitación, de creación de asociacións culturais, adquisición de libros e o espallamento da cultura propia, sobre

todo para restar desigualdades sociais e culturais nas capas máis desfavorecidas. Antes da súa xubilación puxo en marcha o proxecto cultural “O Carriño”, arremedando as universidades populares da República, en formato de palloza. Alí, no Parque Rosalía de Castro sempre disposta para a loita. Por veces poñía a canción de “O Carro” como referente dos nosos fundamentos rurais. Foi candidata do PCE en 1977 ao Parlamento Español. Ela mesmo se arredou do partido polo que chamaba “historias de familia”, pois avogaba por combater a dialéctica mansa a cambio de rigor, de fide-

lidade, naquel paranoico mundo de tolemias tardofascistas.

Esixía un discurso claro, de loita, de democracia real, sen pactos nin silencios, de loita de clases sen eufemismos, da liberación da muller sen límite nin prexuízos. Razón non lle faltaba. Nunca esqueceu a poesía, o seu libro *Teses da Universidade Popular, O Carriño* recolle resultados e alternativas para a Escola do Rural, tan esquecida como todo O Rural que hoxe se doe de esquecemento. Repudiou a igrexa submisiva, cómplice e compracente cos residuos fétidos do franquismo, que aínda cheiran.

Unha rúa de Lugo lembra a Enriqueta Otero Blanco, unha muller, un sentimento en neves brancas, folerpas mainas que en nós, pousan prateadas, cheas de ilusión e de lembranza.

Vén ao acordo baixo un pucho multicolor de primaveras. Aos que non tivestes a sorte de sabela, eu presentovola fugazmente. Somos moito do que ela representa e gardámoslle memoria feliz, agradecida, polo seu compromiso activo e de base. A ela, muller insubornable, sen dúbidas, activista da Cultura e desta Matria irredenta que ten que erguer, e a cada día con máis urxencia.

O noso taboleiro Festa do Lume. 7 de febreiro de 2015

Facendo país de abaixo arriba

Na Festa do Lume 2015 da Asociación Irimia queremos celebrar e aprender do mellor que pasa no noso País. O asociacionismo de base en Galicia, aquel que se centra directamente en alentar e transmitir a cultura galega, ou aqueloutro que dinamiza as nosas comunidades, que organiza desde abaixo os diferentes eidos da nosa vida, ao tempo que revive a nosa identidade... ese asociacionismo é una realidade que existe e resiste.

Hai un rico mosaico de iniciativas. Algunhas cun longo percorrido, que nace mesmo antes da denominada transición política. Un exemplo é a Asociación Xermolos, de Guitiriz, que ten feito un intenso e coherente labor de sementeira na xente nova durante máis de trinta anos. Eles van ser cooperadores activos na organización da Romaxe de Crentes Galegos de 2015.

Tirando proveito desa feliz circunstancia, no ronsel de Xermolos, pretendemos, na Festa do Lume (Mosteiro de Bergondo, 7 de febreiro de

2015), convocar una mostra significativa de asociacións de base, feitas de vontade e compromiso xeneroso, que é una boa vacina contra os virus da indiferenza, do consumismo e do individualismo. Asociacións con xente nova e menos nova, en eidos diversos e complementarios, pero con esa base común.

Ademais de Xermolos, estarán con nós a Asociación Aquilino Iglesia Alvariño, de Muimenta, a asociación “Boa Vida-Inclusión activa”, de Pontevedra, e os do Capitán Gosende, de Cerdedo. A maiores, invitamos a xente da Marea Atlántica, da Coruña, para que expliquen en vivo e directo a súa proposta.

Como é habitual, a primeira hora será a asemblea anual da Asociación Irimia, seguida do panel de experiencias e debate coas asociacións convidadas. Despois virá o xantar compartido e a celebración da fe e da esperanza que nos mantén.

Vémonos o 7!

HORARIO

9:30 Café

10:00 Asemblea de socios/as de Irimia

12:00 Mesa redonda. Xermolos, Gosende, Mareas Vivas da Coruña, Boa Vida e Asociación Aquilino Iglesia Alvariño

14:30 Xantar compartido

16:30 Celebración

17:30 Música con Bea e de Estrella

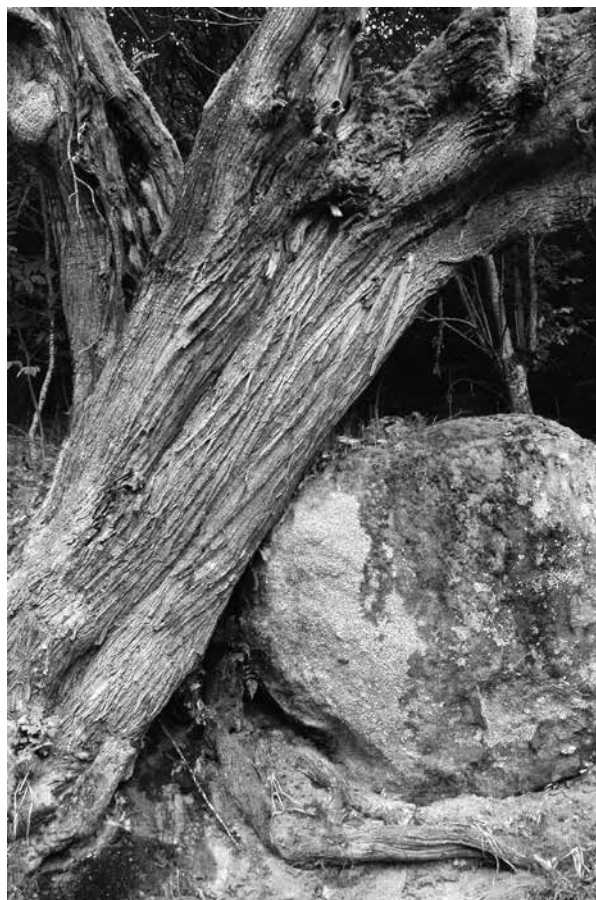
Carta O amor é fortaleza, resistencia e amparo

Ben sabido é que a felicidade non depende do ter, do posuír; non descoñecemos que para vivir cun mínimo de dignidade, é preciso dispor dun mínimo de activos. Non obstante, a capacidade de amar e sentirse amado é o imprescindible para a felicidade, é o que realmente nos dá fortaleza na vida, resistencia nas adversidades e amparo en cada intre da nosa existencia.

Hai uns meses amigos e compañeiros de comunidade, Concha, Gloria, Mario, Celsa e un servidor, emprendemos unha viaxe polo centro xeográfico de Galicia, entre outras contornas pola Ribeira Sacra, facendo pousada na casa rural do Romualdo, a súa familia e el, irimegos onde os haxa. A curta historia que pretendo narrar, é a dun vello, posiblemente centenario castiñeiro, e a dunha rocha, que se atopan preto da igrexa monacal de Santa María de Pesqueiras.

Levo atopado polo mundo ou ollado en láminas, esculturas e pinturas (das que non imos falar agora), obras de arte marabillosas, coas que o xenio creador dos humanos intentou inmortalizar o amor; mais quero referirme á escena que Francisco o Romualdo nos amosou como xa se dixo, en Pesqueiras; entre o rexo pero medio tombado castiñeiro e un grande rochedo a piques de rodar pola aba abaixo.

Será doado que exista tan grande escena de amor (fora a alma), como a que a natureza nos plantou nese soto ribeirán do Miño? Feiticeira escena, en perpetua e ininterrompida aperta, amparándose, sosténdose, fortalecéndose e resistindo o paso dos tempos e, dando solidario exemplo de que un só, pouco pode, pero xunto con outro ou outra, sen máis ambición que a busca da felicidade por medio do mutuo amor, pode lograr a meta desexada. Como nunca poderemos saber se o castiñeiro sostén a rocha, ou é a rocha quen ampara ao castiñeiro, deixámolo nese agarimoso apoio mutuo. Imitémoslos.

Anuncio Moroño

Facendo país de abaixo arriba

Deputación DA CORUÑA

EDITA: Asociación A. IRIMIA

MESA DE REDACCIÓN: Daniel López Munoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Manolo G. Turnes, Lina Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

COLABORADORES: Xosé Chao Rego, Victorino Pérez Prieto, Xosé Antón Miguélez, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopeña, Gumersindo Campaña, Tareixa Ledo, Moisés Lozano, Clodio González Pérez, Antón Martínez Aneiros, Sara Paz Quiñones, Manuel Pérez Blanco, Xabier Blanco, Valentina Formoso Gosende, Celia Castro Ojea, Xerardo Castedo Valbuena, Engracia Vidal, Francisco Xabier Martínez Prieto, Fernando Veiga, Antonio Pinto Antón, Bea Cedrón Vilar, Mariano Guizán Sánchez, Carmen Soto, Rubén Aramburu, Carme Soto, Marisa Vidal e Xan Guillén, Christina Moreira.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

RECEPCIÓN DE ARTIGOS E COLABORACIÓNS EN: revistairimia@asociacion-irimia.org

SUSCRICIÓN: Apdo. 296 - 15704 Santiago de Compostela. Telf.: 628 416 644 / suscripciones@asociacion-irimia.org
Ordinaria: 25 Euros. de Apoio: 40 Euros.

PARA ASUNTOS DA ASOCIACIÓN NON RELACIONADOS COA REVISTA: asociacion-irimia@asociacion-irimia.org

CONTA: ABANCA ES63 2080 0349 8530 4000 5822 - Urbana, nº 8 - Santiago

DEPÓSITO LEGAL: C-1417-81 **TIRADA:** 1.000 exemplares

ISSN: 2172-9182

IMPRIME: TÓRCULO Artes Gráficas

DESEÑO E MAQUETACIÓN: TallerDD (Ninfa, Riveiro, Martínez)

DISTRIBÚE: IMPACTA

EDICIÓN ELECTRÓNICA: <http://asociacion-irimia.org/revista.shtml>

Boa Nova

DOMINGO 8 DE FEBREIRO. V do TEMPO ORDINARIO

A PALABRA. Mc 1, 29-39

Naquel tempo, despois de saír Xesús da sinagoga, foi á casa de Simón e mais de Andrés, con Santiago e Xoán. A sogra de Simón estaba na cama con febre, e axiña lle faláron dela. E, achegándose, colleuna pola man e ergueuna; desapareceulle a febre e púxose a servilos. Chegada a tardiña, xa de sol posto, leváronlle todos os enfermos e endemoñados; a vila enteira amoreouse na porta. E sandou a moitos enfermos de varias doenzas e botou moitos demoños. Mais aos demoños non os deixaba falar, porque o coñecían ben.

Erguéndose moi cedo, aínda de noite, saíu para un lugar arredado, onde se puxo a orar. Simón e mais os seus compañeiros fórono seguindo, e cando o atoparon, díxéronlle: «Todos te andan a buscar.» El respondeu: «Vaíamos a outro sitio, ás aldeas veciñas, para predicarmos tamén alí, que para isto vin.» E foi predicando polas sinagogas de Galilea, botando fóra os demos..

Quen non ouviu falar do síndrome do "burnout" ou do queimado? Está referido ao mundo profesional, mais non é exclusivo del. Fai referencia a aquelas persoas que viven unha situación de estrés continuado, o que lles provoca unha desmotivación e as chega a incapacitar laboral e socialmente. Aquelas persoas que enfocan a súa vida coma servizo, tamén o sofren. Para o enfrontar, e avanzar no camiño do benestar persoal, imprescindible para se poder dar aos demais, recoméndase durmir e alimentarse ben, así como practicar actividades físicas. Mais seguindo a Xesús no evanxeo de Marcos, nas extenuantes xornadas de predicación e curación, sempre atopa eses momentos para se pór nun lugar arredado e orar.

José A. Martínez

E ela lles servía...

No texto de hoxe Marcos comeza desprazando a Xesús do espazo público da sinagoga (1,21-28) ao privado da casa. A narración parece presentar unha curación, pero en realidade é máis que iso. É unha narración de discipulado na que o evanxelista vai propoñer un modelo de seguimento para a comunidade.

Para Marcos a casa é o espazo da comunidade, definida como alternativa os espazos relixiosos oficiais, é o lugar onde se vive a fe e desde onde estanse a cambiar as cousas.

Dentro da casa unha muller está con febre e fálanlle dela; Xesús sen dicir nada, con un pequeno xesto axúdaa a erguerse.

O texto remata dicindo que a muller lles servía. Para Marcos a primeira característica do discípulo/a é o servizo, por iso dicir servíalles non está a referirse a que a sogra de Pedro puxo o xantar na mesa, senón que ela o sentirse sandada fíxose discípula.

Todo este contexto do servizo estase a relacionar directamente coa experiencia que Xesús ten da súa propia misión. Camiño de Xerusalén Xesús vai ensinando os seus discípulos/as cal é a auténtica ética do reino, que non é outra que o servizo: invítalles a pór a vida en dinámica de servizo (9,34-38), a se situar do lado dos febles (9,33-37), a mudar provocativamente a escala de valores, construíndo unha nova que poña enriba os que estaban abaixo, faga descender os que están enriba e así construír unha comunidade de iguais, que é a comunidade do reino (10,35-45).

Deste xeito a curación convértese en testemuña dunha muller crente que liberada vai vivir o xeito de Xesús.

O texto remata amosando a actividade curativa e de mestre de Xesús polas aldeas e vilas de Galilea, mais aló do templo e mais acó do dos lugares puros da relixión.

Carme Soto

Falando da lingua Seguimos coa sanidade

Lidia e Valentina

Desde que en 2009 se mudou a Lei de función pública, nin os coñecementos de galego poden determinar o acceso a unha praza de funcionario/a, nin os aspirantes á devandita praza teñen que facer un dos exames escritos en galego (novidade que se introduciu en 2007 co goberno anterior). Os exames de galego nunca foron eliminados para conseguir un posto na sanidade pública. Facíanse ao final da oposición, sempre e cando non posuísen ningún diploma de ter feito algún curso (chegaban 120 horas). Agora tamén poden acreditar coñecementos cun título dun curso, pero poden facelo despois de ter a praza.

Como en Galicia non hai xente maior, e toda ten altísimos niveis de escolarización..., pois non é preciso que médicos e enfermeiras coñezan ben a súa lingua. Nin sequera que lles falen nela...

Mais non se trata só de ter que entenderse con maiores. Tamén se trata de cidadáns e cidadás que temos dereitos e de mocidade que terá que oír falar en diferentes ámbitos na súa lingua e non verse obrigada a mudar para o castelán para que lle diagnostiquen a doenza. No blog “As MIR e unha noites” veñen de publicar un post titulado “Os médicos que non

falaban galego”. Nel preséntase unha interesantísima reflexión e dáselle resposta a todos os prexuízos que sobrevoan o discurso arredor do tema. Un dos máis comúns que os grandes “comentaristas” dos medios non deixan que se contraargamente é aquel que di que ao estar en España, un médico ten que poder **traballar en calquera parte do territorio sen trabas, porque toda a cidadanía ten a obriga de saber castelán**.

Daquela, preguntan eles: “**cal é a lingua que se está a impor? E até que punto é lexítimo obrigar a unha persoa a non usar a súa lingua na súa terra? Vale máis a teima dun médico español en non aprender o galego que o dereito dunha persoa galega por usar o seu idioma?**”

Así van rebatendo un a un as diferentes afirmacións prexuízosas que escoitamos normalmente sobre a nosa lingua. Seguro que vos soa que “**Para ser bo médico non hai que saber galego. Ou “É mellor que saiba moito de medicina aínda que non fale galego”**”

E vós que opinades?

O Fachineiro da memoria

Documentais necesarios

Daríase risa, se non metese medo, ese líder neonazi alemán lucindo peiteado e mostacho hitleriano nas redes sociais, o mesmo que se referiu aos inmigrantes coma gando. A memoria é fráxil, sobre todo para quen nunca tivo neuronas onde retela. Por esta razón e porque a nosa presidenta Merkel, os do Fondo Monetario Internacional e a troika andan moi preocupados por Siriza pero nadiña por Le Pen, o UKIP ou o goberno húngaro, para dar só uns exemplos de extrema dereita na UE, cómpre lembrar. Así é que son ben necesarios dous documentais que conmemoran os 70 anos do final da II Guerra Mundial. O primeiro

que queremos recomendar é *A noite caerá*, que inclúe imaxes reais no campo de concentración de Bergen Belsen, un deses lugares nos que algúns non crían naquel tempo -e por iso houbo a precaución de os filmar- e outros se empeñan agora en negar. O outro titúlase *O home decente*, unha biografía de Himmler, (o brazo dereito de Hitler) a través de obxectos cotiáns e diarios do personaxe. Arrepía a imaxe que tiña de si mesmo, a dun bo home que, iso si, dedicaba a xornada laboral a poñer en funcionamento os campos da “solución final”

A.Q.